

Argumentation 2011

Mezinárodní konference o alternativních metodách v právní argumentaci

Terezie Smejkalová*

Dne 7. října 2011 se na Právnické fakultě Masarykovy univerzity konal první ročník mezinárodní konference Argumentation 2011. International Conference on Alternative Methods of Argumentation in Law. Jak napovídá název konference, jejím hlavním tématem byla problematika právní argumentace, a to především těch jejích metod, které se nějakým způsobem vymykají klasickým pojetím argumentace v právu.

Tato jednodenní konference byla rozdělena na čtyři tematické celky: 1. Formální metody argumentace, 2. Právo a jazyk, 3. Právo a literatura a 4. Vizualizace práva. Tyto čtyři zvolené oblasti představují nový prostor pro náhled na právní argumentaci. Každá představuje samostatný teoretický okruh a vlastní unikátní pohled na texty a jejich interpretaci. Ve spojení s právem pak přináší nové pohledy na porozumění právním textům a na metody, které je možné v kontextu právních textů využít.

Tradičně se teoretické přístupy k argumentaci zaměřují na studium povahy a struktury argumentů, případně argumentačních rámců a způsobů. V poslední době se pak diskutují možnosti využívání AI postupů v hodnocení a skladbě argumentů. Cílem Argumentation 2011 bylo otevřít tato aktuální témata i v českém právním prostředí a poskytnout prostor pro setkání akademiků i odborníků z praxe.

Nad konferencí převzaly záštitu Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Centre for Advancing Legal-Skills a Ústavní soud České republiky. Předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský se pak zúčastnil zahájení konference.

Prostor pro zahajovací přednášku patřil Pavlovi Maternovi, přednímu českému logikovi, který zahájil odborný program konference svým příspěvkem „What Logic is and what it is not“.

Následoval ho příspěvek spadající do prvního tematického oddílu konference: Formální metody v právní argumentaci. Michal Araskiewicz a Jaromír Šavelka ve svém příspěvku představili dva způsoby modelování argumentačních postupů v odůvodnění vybraného soudního rozhodnutí.

Největší podíl příspěvků konference představovaly ty, které se zabývaly problematikou práva a jazyka. Přednesené příspěvky se týkaly problematiky vágnosti a neurčitosti právního jazyka (Žaneta Surmajová a Boris Balog: Vagueness in Legal Language), modelu rozlišování mezi chybným a správným použitím argumentu *ad hominem* (Emilia Kopeć: Determining the Fallacy and Non-Fallacy of the Ad Hominem Argument), problematice zjednodušování právního jazyka licenční platformou Creative Commons (Matěj Myška, Terezie Smejkalová, Jaromír Šavelka a Martin Škop: Creative Commons and Grand Challenge to Make Legal Language Simple). Zajímavým problémem se pak zabýval příspěvek Tomáše Gizbert-Studnického a Adama Dyrdy – Semantic Sting and Legal Argumentation.

Okruh příspěvků týkajících se vizualizace práva představoval v českém prostředí unikátní téma. Michal Dudek z Jagelonské univerzity v Krakově se ve svém příspěvku zabýval vybranými dopravními značkami a regulativními piktogramy („Paternalistic Regulations Expressed through Means of Visual Communication of Law? Contribution to Another Distinction of Paternalistic Legal Regulations“). Kanadán David Burgess z University of Saskatchewan se otázkou vizualizace zabýval z pohledu výuky („Reflections on the Use of Visual Representations of Legal and Institutional Constructs as Assignments in Legal Education for Pre-Service Teachers in Canada“). Ve svém příspěvku představil výukový a zkušební model, který spočívá v prostorové vizualizaci vyučovaného konceptu.

Tematickou oblast práva a literatury naplnily příspěvky, které se týkaly literárních obrazů práva v díle Dostojevského (Markéta Klusoňová); kritický pohled na odkazy na krásnou literaturu v právní argumentaci představil Petr Čech. Martin Škop se pak zaměřil na důležitost moderní literatury a populární kultury obecně při komunikaci i kritice práva.

Výstupem konference je sborník „Argumentation 2011“, který obsahuje i několik příspěvků, které na konferenci nezazněly. Z těchto textů za pozornost jistě stojí článek Anny Ronkainen z University of Helsinki („Dual-Process Cognition and Legal Reasoning“), který je založený na příspěvku, který přednesla na letošním International Congress of Legal Philosophy (IVR 2011) ve Frankfurtu nad Mohanem. Zaměřuje se v něm na systematizování rozhodovacího procesu soudce, který se

* Mgr. Bc. Terezie Smejkalová, Ústav práva a technologií Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

odehrává v jeho mysli. Staví na dvou propojených systémech, z nichž jeden je zodpovědný za rozhodnutí případu a ten druhý za poskytnutí a hodnocení argumentů ve prospěch takového rozhodnutí.

Ambicí konference Argumentation 2011 je založit stálou platformu pro diskusi těch alternativních metod v právní argumentaci, které mohou přinášet nové im-

pulsy do její teorie i praxe. Tomuto prvnímu ročníku se podařilo svést dohromady akademiky i odborníky z praxe nejen z České republiky a Slovenska, ale i Portugalska, Polska, Velké Británie nebo Kanady), kteří přispěli k pokračující debatě o této nezanedbatelné části právního řemesla i právní teorie – argumentaci.